

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quartum fundamentu[m] est ex iis quæ adfert Nazarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

actio, & si esse principium productivum actionis liberæ non obest prædeterminationi, ut producta actionem, nec officiet ipsi potentia, cum prærequiritur agendi acceptæ. Rursus addita prædeterminatio rationem potentia non aufert a voluntate, quæ supponitur concurrere ad actionem liberam etiam per Thomistas; Ergo apparet, quod possit actio proficisci a principio habente admixtionem potentialitatis. Deinde potentialitatem, quam negat actio duplicem possumus imaginari. 1. Potentialitatem, quæ opponitur actui Metaphysico seu existentia, negatio hujus potentialitatis utrique convenit, & voluntati, & actioni, extra causas positæ. 2. Potentialitatem physicam, quæ consistit in hoc, esse principium, esse causam, determinativam existentia, &c. Hæc negatio potentialitatis non arguit perfectionem in actione, aliàs actio perfectior esset actualitas, quam Deus, quia etiam Deo tribuitur ratio causæ, ratio potentis producere, &c. Et sicut ratio potentia productiva, ratio item causæ &c. in Deo non arguit imperfectionem; sic etiam ratio potentia in voluntate non arguit imperfectionem, præcipue cum identificetur actui Metaphysico ejusdem. Excellentia autem potentia præ actu, inde communiter statuitur, quia illud perfectius est, a quo aliud dependet, accipit existentiam, indigetque eodem. Directè dici posset, non esse tantam actualitatem formalem actionis, ac voluntatis, esse tamen tantam effectivè, quia scilicet est in illa vis ponendæ ipsiusmet illius actionis, quod sequitur ex titulo principii, & potentia ad agendum.

Quartum Fundamentum est ex iis, quæ adfert Nazarius, qui

OBJECIT I. A. q. 22. a. 4. §. Ostenditur prædeterminatio. Ad illa omnia se extendit Divina voluntas, & Providentiæ decretum, si prædeterminatio; ad quæ se extendit Divina causalitas & efficientia; quia actio Dei, quæ operatur in creaturis, æterna est, & effectus ex ea, & qui in tempore, secundum imperium voluntatis, & ordinem sapientiæ Divinæ. Sed causalitas Dei se extendit ad omnes actus liberos; Ergo se extendit & imperium. Hoc verò imperium nihil aliud est, quam efficax prædeterminatio, aut ipsamet actio ut ordinata, & prædeterminata, ut docet S. Thom. q. 25. a. 5. ad 1. ubi dicit, *esse non posse, quod Deus aliquid faciat, quod non præciverit, nec præordinavit se facturum; ideo enim Deus aliquid facit, quia vult.* Hoc ipsum sic aliter proponunt. Providentia est ratio ordinis rerum in finem, quæ perfecta non esset, si Deus non prædefiniret omnes & singulos actus. Et sicut Dux exercitus, si posset prædefinire omnia & singula, quæ fieri possunt in exercitu, haberet perfectiorem rationem ordinis rerum ad finem intentum; Ergo hæc, non debet Deo denegari.

RESPONDETUR. Per Nos concedi prædeterminationem actuum bonorum liberorum; sed non est necesse admittere prædeterminationes Thomisticas. In principiis negantium prædeterminationes dici potest. Licet ad ea, ad quæ se extendit potentia Divina, ad illa etiam se extendat voluntas; extendit tamen modo rebus proportionato, qui stat, ut probatum est, in indifferentia concursus. Ex alio etiam capite ad quæ se extendit Omnipotentia, ad illa etiam se extendit voluntas: quia cum posset non facere, fecit Deus decretum, de salvanda libertate creaturarum, adeoque de concurrente indifferenter: habet item voluntatem dandi prærequisita, & comprincipia; immittendi cogitationes primas, & secundum suum liberum decretum, habet selectionem comprincipiorum. Salvatur autem in Nostri principiis perfectissimus ordo in ordine ad finem intentum: quia pro una parte salvando libertatem decernit exhibitionem indifferentis concursus, & salvando ex alia parte suam efficaciam confert auxilium, quod ex suppositione consequenti quod sit operaturum, non potest non esse operaturum. Et sicut Dux exercitus, qui vellet suum edictum non esse ad activum, non deberet dicere; Hoc facias absolute, sed facias si velis; ita etiam Deus cum decreverit indemnem servare nostram libertatem, non debet actiones absolute, & nullâ factâ suppositione, quæ pendeat a nostrâ voluntate determinare, præcipue cum possit selectione auxilii facere, ut hoc velis.

INSTAT. Prædeterminatio quæ a Nobis conceditur, pendet ex humanâ voluntate, igitur est imperfecta; nam si Deus prædefiniret ut Petrus sedeat, si ipse voluerit, non habebit efficaciam respectu sessionis Petri, igitur non continebitur sub providentiâ Dei.

RESPONDETUR. Neg. illam providentiam fore imperfectam; perfectum enim illud est, cui nihil deest eorum, quæ illi debentur, tali autem modo volendi Divino, nihil deest debiti; debiti inquam in ordine, ad servandam libertatem creaturæ. Et sicut est perfectus homo, quamvis non habeat fortitudinem Leonis, eò quod hæc non sit illi debita; sic est perfecta illa providentia, quamvis non habeat efficaciam antecedentem prædeterminationis, eò quod hæc sit contra debitum libertatis, quam vult Deus servare in creatura; præcipue verò, quia seculâ antecedentiâ, tam efficax est prædeterminatio, quam prædeterminatio; tam enim impossibile est, ut prædeterminatus ad sedendum non sedeat, atque impossibile, ut supposito quod sedeat non sedeat. Deinde selectio comprincipii, merè est in manu Dei, ratione cujus, facit Deus, ut non tantum faciat homo si velit, sed &, ut velit.

R. P.
H. MŁOD
Janowski
Tom. I. et Z.
D. VI
S.

ADDO. Objectionem non rectè imaginari naturam prædefinitionum, quas admittimus; non enim ita procedit, sedeat si voluerit, sed quia ipse voluit sedere, volo etiam & decerno pro mea parte ut sedeat. Deinde prædefinitio illa non pendet ab homine elicitivè: Deus enim prædefinit solus elicitivè; sed pendet ab homine, unà cum Deo, ponente objectum prærequisitum, ad prædefinitionem, habetque efficaciam respectu sessionis, seligendo comprincipia, cum quibus posset non sedere, infallibiliter tamen est sessurus, in quo nulla imperfectio ostendi potest.

OBJICIT 2. §. Prædefinitionem actuum liberorum. Prædefinitio actuum liberorum per Nos conceditur, & illa non præexigit scientiam conditionatam. Ergo datur prædeterminatio Thomistica non nisi. Secunda pars Ant. prob. Si prædefinitio necessariò exigit scientiam conditionatam, sequitur non posse Deum quandocunque voluerit facere cum homine, quòd voluerit; quia seclusa prædeterminatione, & posito quocunque alio concursu efficaci, poterit etiam in sensu composito resistere creatura, sed erit necessè, multo tempore hominis consensum præstolari, & interdum omnipotentis intentionem frustrari, præcipue cum per Nos, semper maneat indifferens voluntas, etiam in sensu composito cum auxilio oblato.

RESPONDETUR. Negando secundam partem Ant. cum sua probatione; nam in primis multum videtur probare: probat enim contra intentum Tridentini, decernentis auxilio (indubiè efficaci) resisti posse. Item immeritò supponit, quòd Nos admittamus efficaciam non nisi moralem, cum admittamus efficaciam ex suppositione, quòd sit creatura actura; quæ efficaciam non est moralis, licet trahens circumstantias moralitatum. Independentem à principis his, non concludit argumentum, quia per Nos quando voluerit Deus poterit facere, ut agat creatura, quòd ipse voluerit, non quidem prædeterminando, sed seligendo comprincipia, quæ ex suppositione quòd sunt operatura, non sunt non operatura: & talia conferuntur, consequenter nunquam frustratur suo effectu voluntas Divina. Per Nos autem gratiæ efficaci secundum id, quod dicit in recto resisti potest, non verò secundum id quod dicit in obliquo, seu ex suppositione, quòd ei non resistatur. Unde signanter additur positus selectis viribus, & quæ prævidentur sortituræ eventum, poterit quidem in sensu composito non fieri actio, de facto tamen semper fiet, quæ selectio merè est in manu Dei.

INSTAT 2. Sequitur non habere Deum perfectam, de actibus hominis, scientiæ certitudinem, sed esse de iis non nisi moraliter certum; nam ea moraliter sciuntur ex Arist. quæ plerumque eveniunt, cum possint non evenire,

quod ne Deo affingatur, ponenda erit prædeterminatio.

RESPONDETUR. Cum certitudo Divinæ scientiæ, nitatur suppositione effectus liberi conditionati, sicut illa ipsa suppositione posita, sui suppositio non habet certitudinem moralem, sed metaphysicam; tam enim necessè est sedentem sedere, quàm hominem esse hominem; cum illa suppositione nitatur scientia conditionata, non habebit solam certitudinem moralem. Et certè cum prædeterminatio non tantum moraliter effectum sit habitura infallibiliter, sed etiam infallibilitate plusquam morali, debent etiam media illi proportionari, adeoque auxilia, quæ sunt hoc medium, debent habere infallibilitatem plusquam moralem, nosque concedimus hanc infallibilitatem plus, quàm moralem; positoque selecto comprincipio, non ut plurimum, sed infallibilitate metaphysica sequitur eventus.

INSTAT 2. Ex vi nostrorum principiorum sequitur, non posse Deum, quòd voluerit facere, siquidem; determinatio ad consensum, est quædam Entitas, quam tamen in Nostra sententia sola voluntas efficit; hæc autem sunt absurdæ, &c.

RESPONSUM jam est, posse Deum quòd voluerit, facere cum nostra voluntate, non quidem illam prædeterminando, sed eligendo comprincipia, quæ videntur eventum habitura. Illud autem quòd adfert, non posse Deum omne possibile per Nos producere, falsò supponit, quasi non admittamus illam ipsam determinationem, si sit in ordine supernaturali non produci ex viribus gratiæ; si autem sit in ordine naturali, produciatur cum concursu Divino.

INSTAT 3. Fundamentum in ante propositum sic urgendo. Aequalis causa in patiente æqualiter disposito, æqualem producit effectum, si naturaliter, vel quasi naturaliter agat; Si autem non ponatur prædeterminatio, agens & non agens, erunt æquales; Ergo uterque debet non agere, vel uterque agere.

RESPONDETUR. Assumptam propositionem esse veram de causis necessariis, non liberis; quarum in hoc est disparitas, quia causæ necessariæ, si sunt æquales, cum non habeant dominium effectus, hoc ipso non habent principium, ut hæc potius pars sequatur; quòd principium, quia habent causæ liberæ, etiam principio in entitate æquali posito, poterit se una determinare, non determinante altera. Habet etiam aliquid consentiens plus præ non consentiente, adeoque est inæqualis per excessum, eo quòd principium illud à parte Dei oblatum in ratione beneficii sit majus, quamvis non sit majus in ratione Entis; in ratione inquam beneficii, eò quòd seligat Deus principium habiturum effectum, præ principio, quòd providetur non habiturum effectum. Unde etiam

etiam per nos aliqua conceditur inaequalitas, quia operans habet selectum auxilium, quod non habet non operans.

OBJICIT 3. Urgendo fundamenta alia praerecta. Causa prima influit non tantum in operationes, & effectus causarum secundarum; sed etiam in ipsas causas, eas promovendo, & ad operationem applicando, quod non fit nisi per praedeterminationem.

RESPONDETUR. Ut promoveat Deus causas secundas, sufficit, quod tam in ordine naturali, quam supernaturali causet illuminationes, & affectiones, quibus applicatur voluntas ad agendum, & per selectum comprincipium.

INSTAT 1. Si Deus non determinaret causas secundas ad operandum hic & nunc, sequeretur concursus Dei, esse generale, & confusum quandam applicationem suae voluntatis, vel potentiae, ad concurrendum cum voluntate creata: cum enim ille concursus non sit determinatus, debet esse generalis: neque enim inter haec duo datur medium, sed hic modus concurrendi est imperfectus; quia hoc modo influere, est imperfecto & caeco modo influere. Deinde indeterminatus influxus, est imperfectior determinato; praecipue vero quia scientia conditionata, quamvis praevideat, quis sit securus effectus, nihilominus ipsi concursui determinationem non praebet, quae omnia absurda videntur posita praedeterminatione.

RESPONDETUR. Cum Deus in collatione auxiliorum, tam pro statu naturali, quam supernaturali dirigatur notitia conditionata, hoc ipso non dicitur confuse agere. Quod autem dicit, si ille concursus non sit determinatus fore generale; id aequivocum est, si enim nomine generalis intelligit concursus quendam abstractum, & in universali, ille concursus non habetalem generalitatem; cum enim sit aliquid physicum existens, non est quid universale: si autem nomine concursus generalis, intelligat concursus determinatum in entitate, sed indifferentem in operando, talis generalitas est in illo concursu, non tamen fundat ullam imperfectionem, cum ad tuendam libertatem exigita sit in concursu, talis indifferentia. Et certe sicut causa libera hoc est indifferens, est perfectior in genere moris praenecessaria; ita & ille concursus: quamvis autem scientia conditionata ipsi concursui determinationem, quae sit determinatio suppositionis antecedentis, non adferat; dirigat tamen Deum, ut conferat principium ex suppositione consequenti determinatum, dirigatque ad seligendum principium, allaturum indubitanter, concursus determinatum, quem Deus intendit; licet haec infallibilitas futura sit ex suppositione consequenti; non autem ex praedeterminatione.

INSTAT 2. Si prima causa applicat suum concursus indifferentem modo explicato; Er-

go prima causa non se determinat ad hunc effectum, sed determinatur a causa secunda; quod est absurdum, quoniam ad causam primam potius spectat determinatio causae secundae, quam e converso.

RESPONSUM jam est, determinare Deum causam secundam in primis ratione sui decreti, quo decrevit indemnem servare libertatem creatam. Deinde determinat circa actus, qui non sunt mali selectione auxilii potius efficacis, quam inefficacis. Determinat immixtione cogitationum quae sunt in nobis sine nobis. Denique ad omnes determinationes concurrunt; cuius oppositum ordinariè imaginantur argumentantes. Quamvis autem causa secunda debeat determinari a prima, id intelligendum est ratione acceptae potentiae agendi, ratione virium superaddendarum requisitarum ad agendum &c. Sed non debet esse determinatio, quae indifferentiam in illa agendi, consequenter libertatem tollat. Quod autem universaliter assumit, causam determinantem esse superiorem determinatam, id universaliter acceptum falsum est: quia pes curvus determinat rectum ad claudicationem, negativa propositio affirmativam, ad inferendam Conclusionem negativam, hoc est debiliorem; neque tamen sequitur pedem curvum esse digniorem recto, vel ad maximum id verum est de causa determinante viribus, & potestate propria; cum tamen omnes vires & potestates creaturae sint a Deo.

Punctum Difficultatis

4.

Quintum Fundamentum proponitur ex iis, quae adfert Alvarez cum aliis, d. 7. n. 12.

OBJICIT 1. Deus ante omne decretum suae voluntatis, non scit, quot homines, vel Angelos esset producturus, si crearet alium mundum; Ergo similiter ante idem decretum, non scit, quot actus, vel quales esset producturus quilibet homo, si crearetur & constitueretur in tali rerum ordine. Antecedens inquit, conceditur a quibusdam Assertoribus scientiae mediae. Conf. probat; Quia sicut omne illud, quod Deus immediate per seipsum operatur ad extra, dependet intrinsece ex decreto suae voluntatis; ita etiam quidquid Deus operatur mediante causa secunda, & quidquid facit ipsa causa secunda dependet intrinsece ex decreto voluntatis Divinae, cum ejus causalitas extendat se ad quodcunque Ego in particulari. Hoc ipsum inferius sic aliter proponit. Haec propositio, Deus crearet tot Angelos, si alium mundum produceret, non habet determinatam veritatem, ante decretum Divinae voluntatis.

M 3

luntatis,

R. P.
H. M. LOD
ianowski
T. B. M. de Z.
D. VI
S.